

MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH
V HRADCI KRÁLOVÉ

7, 8

VITRÍNA

2009

INFORMAČNÍ A PROGRAMOVÝ BULLETIN

SOUTĚŽ

Chcete se stát VIP návštěvníkem Muzea východních Čech? Zúčastněte se naší soutěže.

V roce 2009 bude každý měsíc na titulní straně našeho programového bulletinu VITRÍNA zveřejněn detail určitého místa naší muzejní budovy.

Vaším úkolem bude určit, na kterém místě interiéru či exteriéru se nachází.

Vaše odpovědi zašlete na adresu muzea nebo na e-mail: info@muzeumhk.cz, případně je můžete odevzdat v recepci muzea. Nezapomeňte uvést svou adresu a telefonní číslo.

Uzávěrka tohoto kola soutěže je 31. srpna 2009. Ze správných odpovědí vylosujeme tentokrát dva naše VIP návštěvníky, kteří obdrží volnou vstupenku do muzea i na všechny akce, které bude muzeum pořádat po dobu jednoho roku.

Detail písmene G z květnové Vitríny se nachází na střeše budovy vlevo od světlíku a je viditelný při pohledu z Palackého ulice. Obdrželi jsme celkem osm správných odpovědí. Z nich jsme vylosovali paní **Helenu Vostrovskou** z Hradce Králové, které zasíláme VIP vstupenku platnou od 1. července 2009 do 30. června 2010.

EXPOZICE

KRÁLOVSKÉ MĚSTO NAD SOUTOKEM

Hradec Králové od počátku osídlení do stavby pevnosti

Hradec Králové je místem s dlouhou historií, která nepostrádá dramatická období a zvraty. V nové expozici, která byla otevřena pro veřejnost 19. května letošního roku, jsou představeny nejstarší dějiny královského města od pravěku až do poloviny 18. století.

OD PEVNOSTI K SALONU REPUBLIKY

Dějiny architektury města Hradce Králové od poloviny 18. století do počátku druhé světové války

Osudový zlom ve vývoji významného středověkého města nastal v polovině 18. století, kdy byl Hradec Králové postupně přestavěn ve vojenskou pevnost. Druhým přelomovým okamžikem se stala porážka Rakušanů v bitvě na Chlumu v červenci 1866, která otevřela cestu nejen ke zrušení a postupnému bourání pevnosti, ale i pozdějšímu unikátnímu rozvoji města v moderní urbanistický celek meziválečného období. Expozici dominují dva modely města Hradce Králové, v prvním případě model od Františka Žaloudka z let 1908-1916 zachycující podobu vojenské pevnosti v roce 1865, ve druhém model města z roku 2000, který dokumentuje zejména období tzv. Salonu republiky.

VÝSTAVY

do 13. září 2009

STOLOVÝ NÁBYTEK BAROKA A ROKOKA

Výstava maturitních prací studentů Střední uměleckoprůmyslové školy hudebních nástrojů a nábytku v Hradci Králové

Jako téma letošních maturitních prací byl vybrán stolový nábytek období baroka a rokoka, období osobností velkého ducha, vypjatých emocí a neředěných vášní. Byla to doba plná změn vědeckých, technických a především společenských. Je nabitější, že i výtvarná kultura a umělecké řemeslo reagovalo na změny ve společnosti, vědě a technice.

Především v architektuře nastal pokrok, který můžeme bez rozpaků označit jako revoluční. Dosavadní zámky jsou přetvářeny od základů, šlechta utíká z měst, která postupně opanovává pozvolna bohatnoucí měšťanstvo a rodící se buržoazie.

Vstupním a současně reprezentativním prostorem barokního zámku se stává hala. Zde se často objevují nedávno znovuobjevené typy nábytku jako třeba vitrína, sofa, konzolový stůl a podobně. Ve vstupní hale šlechtic prezentuje to nejlepší, čím se může jeho rodina blýsknout. Zcela nové jsou různé speciální skříně a stoly na sbírkové předměty. Třeba mincovní skříňka, kuřácký stůl, psací stoly s tajnými přihrádkami apod.

Co se zdobných technik týče, převládá většinou bohatá hluboká řezba, často povrchově dokončená pozlacením, doplněná intarzií, taušírováním, marquetérií, případně i malbou. Svého vrcholu dosahuje Chebská technika, která mistrovsky kombinuje inkrustaci a řezbu. Kamenné desky exkluzivních stolů jsou zdobeny technikou Pietra dure (vykládání ploch barevnými kameny a polodrahokamy). Nohy stolů se esovitě prohýbají a přijímají tvar stylizovaných zvířecích spárů. V povrchových úpravách nábytku zcela převládá šelaková politura. Truhlářství, řezbářství, i mnohá další řemesla dosahují v této době takového mistrovství, jakého nedosáhla nikdy před tím ani později.

O rokokovém slohu se někdy říká, že se jedná o jakési zdobnější baroko. Toto tvrzení je však velmi zjednodušené. V interiéru se však skutečně projevilo celkovým zmenšením jednak místností a také mobiliáře, ale změny nastaly i v barevnosti a typologické skladbě nábytku uvnitř budov. Přibyly zde především japonerie a další novinkou byl toaletní stůl a s ním související skříňky na líčidla, šperkovnice a další.

Z hlediska dnešního vkusu je rokoko vytýkána určitá přemrštěnost ve zdobení. Ale můžeme k němu také přihlížet jako ke stylu, který prezentuje, kam až sahá dovednost lidských rukou. V případě některých památek se jedná o skutečnou exhibici dovedností a umu tehdejších řemeslníků. Že si s nimi naši letošní maturanti v leččems nezadají, zcela bezpečně dokumentuje naše výstava.

Ing. Jindřich Rychter

MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH V HRADCI KRÁLOVÉ

ŘEDITELSTVÍ, KNIHOVNA, EXPOZICE A VÝSTAVY

Eliščino nábřeží 465, 500 01 Hradec Králové

tel./fax: 495 512 462, 495 512 391-92, 495 512 899, e-mail: info@muzeumhk.cz, www.muzeumhk.cz

ODBORNÁ ODDĚLENÍ

Opletalova 334, 500 01 Hradec Králové

tel.: 495 514 624, 495 514 631, 495 518 473, fax: 495 514 843

Muzeum je otevřeno denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin.

Vstupné: dospělí 50 Kč, děti a slevy 20 Kč, rodinné vstupné 100 Kč.

Knihovna je pro badatele otevřena v pondělí a ve středu od 9 do 12 a od 13 do 17.30 hodin, on-line katalog na www.muzeumhk.cz/knihovna.

PAMÁTNÍK BITVY 1866 NA CHLUMU

Chlum čp. 66, 503 12 p. Všestary

tel.: 495 447 058, e-mail: chlum@muzeumhk.cz, www.chlum1866.cz

Muzeum je od 1. listopadu 2008 do konce roku 2009 z technických důvodů uzavřeno.

Vyhliďková věž zůstává v provozu od 1. dubna do 31. října denně mimo pondělí

od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin.

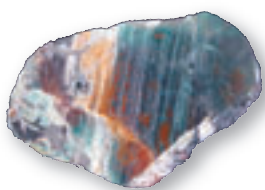
Vstupné: dospělí 15 Kč, děti a slevy 5 Kč.

do 13. září 2009

KŘEMEN A JEHO RODINA

Pazourkový pěstní klín, elektrická kytara, transformátor či láhev piva. Co mají tyto předměty společného? Na jejich počátku byl ve všech případech nerost křemen nebo jeho příbuzný. Křemen hraje nezastupitelnou roli v přírodě i v našich civilizačních vymoženostech. Ať už je to kopřiva, laminátová loď či řízená střela: bez křemene by nebyly tím, čím jsou. Výstava je pozoruhodná spojením užítku i krásy, technického umu člověka i neohraničené fantazie přírody, samozřejmosti i výjimečnosti, toho všeho na příkladu jediné chemické sloučeniny - SiO₂. A jak souvisí křemen s Hradcem Králové? Přijďte se podívat!

do 27. září 2009

Z HISTORIE KRÁLOVÉHRADECKÝCH PĚŠÍCH PLUKŮ (1914-1938)

Výstava přibližuje život a boje královéhradeckých pěších pluků a vojáků v bouřlivých letech 1914 až 1920, v klidnějších časech tzv. první republiky i v době vzrůstajícího válečného nebezpečí v druhé polovině třicátých let. Nahlédneme do poklidného života císařského a královského vojáka v posádce Hradec Králové před tím, než byla tato realita násilně přerušena světovým konfliktem. Poznáme místa bojů osmnáctého hradeckého pluku na frontách první světové války. Seznámíme se s úsilím I. čs. odboje o vybudování samostatného československého státu, se vznikem a boji legionářského 4. střeleckého pluku Prokopa Velikého. Připomenuto je i bojové nasazení tzv. „osmnáctníků“ na Slovensku po návratu do republiky. Závěr výstavy je věnován životu hradeckých vojáků v nové, sjednocené čs. armádě až do tragického září roku 1938, kdy výsledky mnichovské konference připravily Československo o jeho pohraniční území.

do 31. ledna 2010

SECESE

Secese, označovaná také jako Jugendstil, Art Nouveau, Modern Styl, je posledním z univerzálních mezinárodních výtvarných slohů, který na konci 19. a začátku 20. století výrazně ovlivnil módu i životní styl. Vtiskl charakteristické rysy architektuře, výtvarnému a především užitému umění i literatuře. V této době bylo vytvořeno nespočetně děl s vysokou uměleckou hodnotou, ale i předmětů denní potřeby.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové na výstavě „Secese“ představí veřejnosti významný soubor exponátů z této doby. Jeho základ tvoří předměty získané na přelomu 19. a 20. století „Průmyslovým muzeem v Hradci Králové“, průběžně je doplňován do současné doby. V prostoru lapidária bude vystaveno sklo, porcelán a keramika, šperky, práce z kovů i ukázky módy a nábytku.

KULTURNÍ AKCE

PROGRAM VZPOMÍNKOVÝCH AKCÍ

ke 143. výročí bitvy u Hradce Králové 1866

pátek 3. července 2009

- 10.00 Pochod historických jednotek „Ústup rakouských a saských vojsk z bojiště“ po trase Chlum – Rozběřice – Světí – Plotiště – Plácky – Šimkovy sady – Malé náměstí v Hradci Králové
- 18.00 Zádušní mše za padlé v bitvě 3. 7. 1866 v kostele Proměnění Páně na Chlumu
- 20.00 Slavnostní zahájení vzpomínkových akcí na Malém náměstí v Hradci Králové – koncert dvou historických muzik, hudba 6. praporu polních myslivců z Náchoda a Muzik Spielmanzug Radeberg
- 23.00 Pochodňový průvod obcí Chlum, pietní akt na pruském hřbitově

sobota 4. července 2009 na Chlumu

- 10.00 Slavnostní pochod historických jednotek bojištěm
- 11.00 Pietní akt u Baterie mrtvých
- 12.00 Promenádní koncerty historických muzik a posádkové hudby Armády ČR
- 14.00 Bitevní scéna na motivy historických událostí bitvy u Hradce Králové v roce 1866

NOVÉ PUBLIKACE

MUZEUM VYDALO

Dlouhou řadu knih o Hradci Králové rozšířila v květnu práce Jakuba Potůčka HRADEC KRÁLOVÉ. ARCHITEKTURA A URBANISMUS 1895-2009, kterou vydalo naše muzeum ve spolupráci s vydavatelstvím Garamon Hradec Králové. Kniha vznikla s podporou Města Hradec Králové i Královéhradeckého kraje. Jakub Potůček, královéhradecký rodák a v současné době kurátor sbírky architektury Muzea umění v Olomouci, se moderní české architektuře 20. století věnuje systematicky již několik let, což zúročil i v této nové publikaci.

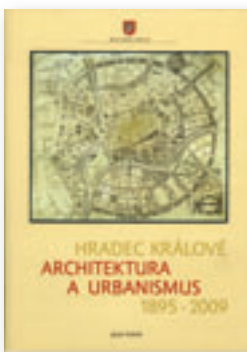
Kromě úvodních pasáží týkajících se počátků novodobého urbanismu Hradce Králové na přelomu 19. a 20. století jsou samostatně kapitoly věnovány Kotěrovu muzeu pojímanému jako Chrám Músy a práce, urbanismu v letech 1918 až 1938 i působení Josefa Gočára. Významným přínosem Potůčkovy práce jsou pak zejména části věnované architektuře a urbanismu v letech druhé světové války a krátce po ní, v období socialistické výstavby do roku 1989 i nejnovějším trendům až v podstatě do současnosti.

Text doplňuje bohatá obrazová příloha obsahující nejen desítky často nových fotografií, ale pravděpodobně v tomto rozsahu prvně publikuje studie jednotlivých objektů a plány částí i územních celků města především ze sbírek královéhradeckého muzea.

Pro uživatele knihy i další zájemce je připojena základní literatura i odkazy na publikované články a studie, ale především adresář jednotlivých staveb se základními identifikačními údaji a s odkazy na příslušnou literaturu a podrobný jmenný rejstřík i seznam reprodukcí.

Grafickou podobu knize dalo studio Pep-in s.r.o. Hradec Králové a velmi kvalitně ji vytiskl GARAMON s.r.o. Hradec Králové.

Knihu je možné zakoupit v recepci muzea, kde může být velmi zajímavým doplňkem expozice Od pevnosti k salonu republiky i vystaveným modelům města.

VYSTŘIHOVACÍ MODEL MUZEA

V letošním roce si připomínáme sto let od zahájení výstavby muzejní budovy v Hradci Králové. V květnu 1909 byly zahájeny zemní práce a budova byla po přibližně třech a půl letech koncem roku 1912 dokončena. Hradec Králové tehdy dostal především zásluhou obrovské předvídavosti a velkorysosti tehdejšího starosty JUDr. Františka Ulricha krásnou a moderní budovu podle návrhu architekta Jana Kotěry, která dodnes představuje jeden z přelomových okamžiků české architektury 20. století. I k tomuto výročí dostalo muzeum skromný a zajímavý dárek. Weiner design studio z Hradce Králové vydalo vystřihovací papírový model muzejní budovy v měřítku 1:300.

Z více než stovky různých dílů si malí i velcí zájemci mohou vytvořit prostorový model této národní kulturní památky. Vystřihovací archy jsou kromě stručného textu o vzniku a významu doplněny též návodem na sestavení modelu a podrobnou fotografickou dokumentací postupu.

Vydáním vystřihovacího modelu královéhradeckého muzea, který si návštěvníci mohou zakoupit v muzejní recepci, byla zahájena série, jež má postupně zahrnout hlavní architektonické památky města.

